VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Energiaverotuksen muutokset 2019
Verojaosto 19.10.2018

19.10.2018 Leo Parkkonen

Esityksen rakenne

- Energiaverotuksen rakenne
- Energiaverojärjestelmän tuet
- Keskeiset ehdotukset
- Lämmitys polttoaineiden veronkorotukset, verotasot ja –tuotot
- Elinkaaripäästöjen huomioiminen lämmityspolttoaineiden verotuksessa
- Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon tuen muutos
- Sähkön varastoinnin kahdenkertaisen verotuksen poistaminen
- Maatalouden energiaveropalautuksen korottaminen

Energiaverotuksen rakenne

Energiaverotus, rakenne

- Energiaverotus uudistettiin ympäristöperusteiseksi siten, että verotus perustuu objektiivisiin ja tekniikkaneutraaleihin lähtökohtiin, jolloin eri polttoaineita ja ajoneuvotekniikoita kohdellaan yhdenvertaisesti niiden ominaisuuksien perusteella.
- Energiaverotus muodostuu polttoaineen energiasisältöön (lämpöarvo) perustuvasta **energiasisältöverosta,** sekä poltosta syntyvään CO2 päästöön ja biopolttoaineella elinkaaren aikana (**tällä hetkellä vain liikennepolttoaineet**) saavutettavaan hiilidioksidipäästövähenemään perustuvasta **hiilidioksidiverosta**.
- Lisäksi verotuksessa otetaan huomioon terveydelle haitalliset lähipäästöt.
- Yhdistetyssä tuotannossa hiilidioksidivero on puolitettu lämmön tuotannossa ja sähkön tuotanto kokonaan verotonta
- Turpeen verotus ei perustu ympäristömalliin, vaan siitä kannetaan fiskaalista veroa, joka on noin kymmesosa ympäristömallin mukaisesta verotasosta.

Energiaverotus, rakenne

- Sähköntuotannon polttoaineet ovat energiaverodirektiivin pakottavan säännöksen perusteella verottomia
- Sähkön verotus jakaantuu yleiseen sähköveroluokkaan I ja alempaan veroluokkaan II (teollisuus, kaivostoiminta, konesalit ja maatalous)
- Itse tuotettu ja käytetty sähkö verotonta (tuotanto alle 800 000 kWh/vuosi)
- Maahantuotu ja Suomessa tuotettu sähkö siirretään verottomana sähköverkossa ja vero maksetaan, kun sähkö luovutetaan kulutukseen sähköverkosta.
- Tosin sanoen laissa on säädetty sähkön siirrot verottomaksi sähköverkkojen välillä ja sähköverkkojen ja voimalaitosten välillä

Energiaverojärjestelmän tukia

Energiaverojärjestelmän tukia

- Teollisuuden (teollisuus, kaivostoiminta, konesalit, maatalous) alempi sähköverokanta, tuki noin 600 miljoonaa euroa.
- Energiaintensiivisen teollisuuden osittainen energiaveron palautus reilut 200 miljoonaa euroa.
- Maatalouden energiaveron palautus 30 miljoonaa euroa.
- Työkoneiden käyttämä kevyt polttoöljy 450 miljoonaa euroa.
- Yhdistetyn tuotannon hiilidioksidiveron puolitus 110 miljoonaa euroa.
- Dieselöljyn ympäristöperustetta alempi verotaso (26 snt/l) hyötyliikenteelle (kuorma-, paketti- ja linja-autot) noin 450 miljoonaa euroa. Ei kohdistu dieselhenkilö- autoihin, koska niiltä kannetaan käyttövoimavero.

Keskeiset ehdotukset

Keskeiset ehdotukset

- Lämmitys- ja työkonepolttoaineiden veronkorotus
  - sisältää myös turpeen veronkorotuksen
- Elinkaaripäästöjen huomioiminen lämmitys ja työkonepolttoaineiden verotuksessa
- Yhdistetyn tuotannon (CHP) tuen muuttaminen
- Sähkövarastojen huomioiminen energiaverotuksessa
- Maataloudelle korotettu palautus kevyestä polttoöljystä

Lämmitys- ja työkonepolttoaineiden veronkorotus

Lämmityspolttoaineiden veronkorotus

- Lämmityspolttoaineiden kuten kevyen ja raskaan polttoöljyn, kivihiilen, maa- ja nestekaasun veroja korotetaan hiilidioksidi-veroa painottaen (3/4).
- Hiilidioksiditonnin arvo 53 euroa ja energia-sisältöveron määrä 7,63 euroa megawattitunnilta
- Bruttomääräinen lisätuotto n. 15 M€
- Lisäksi turpeen energiaveroa kiristetään 1,10 €/MWh:
  - vero nousee kolmeen euroon megawattitunnilta
  - lisätuotto n. 10 M€

Lämmityspolttoaineiden elinkaaripäästöjen huomioiminen energiaverotuksessa

Elinkaaripäästöt

- Polttoaineen tuotantoketjun alkupään hiilidioksidi-päästöjen huomioiminen hiilidioksidiverotuksessa
- Liikenneverotuksessa käytössä jo 2012 alkaen
- Polttoaineiden neutraali verokohtelu, **valtiontuki-ongelmien** välttäminen
- Perustuu VTT selvitykseen Lämmityspolttoaineiden tuotannon elinkaariset kasvihuonekaasupäästöt, VTT Technology 336
- Tuottoneutraali eli päästökertoimen kiristyksestä johtuva veronkorotus kompensoitu hiilidioksidiveron perusteena olevan CO2-tonnin hinnan alennuksella
- Lisäksi päivitetään energiaverojen laskennassa käytetyt lämpöarvot

Yhdistetyn tuotannon verotuen muutos

Yhdistetyn tuotannon tuen muutos

- Hiilidioksidiveron puolitus korvataan alentamalla energiasisältöveroa 7,63 €/MWh eli 100 prosentilla
- Tavoitteena parantaa maakaasun kilpailukykyä suhteessa kivihiileen ja siten päästöjä
- Kivihiilen verotus CHP:ssä kiristyy noin 3 €/MWh
- Maakaasun verotus alenee 0,7 €/MWh
- Yhdistetyn tuotannon veromuutos yhdessä elinkaaripäästömuutoksen kanssa lisää yhdistetyn tuotannon verorasitusta noin 13M€

Lämmityspolttoaineiden veromuutokset yhteensä

Lämmityspolttoaineiden veromuutokset yhteensä

- Vaikutukset valtiontalouteen nettona 33-37 milj euroa
  - kasvattaa bruttoverotuloja +38 milj. euroa
  - Veronpalautukset kasvaa noin 5 milj. Euroa
  - Metsähakkeen tuotantotuki pienenee 0-4 milj. Euroa
- Lämmityspolttoaineiden verotuotot n. 830 mij. euroa vuonna 2019
- Energiaverotuotot yhteensä n. 4678 milj. Euroa
- Verotuottojen lisäksi muutokset toteuttavat päästöohjauksen tehostamista, uusiutuvan energian edistämistä ja energiatehokkuuden paranemista

Verotasot

	Verotaso ennen korotusta		Korotuksen jälkeen		Veronkorotus verotusyksikössä		Veronkorotus, %	
	Yleinen	CHP	Yleinen	CHP	Yleinen	CHP	Yleinen	CHP
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	24.39	16.12	24.88	17.25	0.49	1.13	2.0 %	7.0 %
Biopolttoöljy snt/l	24.39	16.12	24.88	17.25	0.49	1.13	2.0 %	7.0 %
Biopolttoöljy R snt/l	16.12	11.98	16.43	8.80	0.31	-3.18	1.9 %	-26.5 %
Biopolttoöljy T snt/l	7.85	7.85	7.98	4.17	0.13	-3.68	1.7 %	-46.9 %
Raskas polttoöljy snt/kg	28.92	18.88	27.51	18.95	-1.41	0.07	-4.9 %	0.4 %
Kivihiili euroa/t	203.87	129.09	201.76	148.99	-2.11	19.90	-1.0 %	15.4 %
Maakaasu, euroa/MWh	19.864	13.724	20.654	13.024	0.790	-0.700	4.0 %	-5.1 %
Nestekaasu, snt/kg	28.43	19.06	28.01	18.20	-0.42	-0.86	-1.5 %	-4.5 %
Turve euroa/MWh	1.90	1.90	3.00	3.00	1.10	1.10	57.9 %	57.9 %

Keskimääräinen veronkorotus noin 5 %

Verotasot €/MWh

	Verotasot, nykytila €/MWh		Uudet verotasot €/MWh		Veronkorotus, €/MWh	
	Yleinen	CHP	Yleinen	CHP	Yleinen	CHP
Kevyt polttoöljy rikitön	24.4	16.1	24.9	17.3	0.5	1.1
Biopolttoöljy	24.4	16.1	24.9	17.3	0.5	1.1
Biopolttoöljy R	16.1	12.0	16.4	8.8	0.3	-3.2
Biopolttoöljy T	7.9	7.9	8.0	4.2	0.1	-3.7
Raskas polttoöljy	25.8	16.8	24.5	16.9	-1.3	0.1
Kivihiili	29.5	18.7	29.2	21.5	-0.3	2.9
Maakaasu	19.9	13.7	20.7	13.0	0.8	-0.7
Nestekaasu	22.1	14.8	21.8	14.2	-0.3	-0.7
Turve	1.9	1.9	3.0	3.0	1.1	1.1

Yleisten verotasojen muuttuminen

- Joidenkin polttoaineiden yleiset verotasot laskevat, vaikka veroja korotetaan lievästi, mm. kivihiili ja raskaspolttoöljy, nestekaasu
- Tämä selittyy kahdella tekijällä:
  - elinkaaripäästöjen huomioimista kompensoidaan alentamalla co2-tonnin arvoa
    - Koska kiviihiilen, raskaan polttoöljyn ja nestekaasun suhteelliset co2-päästöt nousevat vähemmän kuin muiden, hyötyvät ne co2-tonnin arvon alentamisesta
  - Laskenta-arvoja päivitetään uusimman Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen mukaiseksi
    - Mm. kivihiilen ja raskaan polttoöljyn lämpöarvojen päivittyminen pienentää näiden polttoaineiden yksikköperusteisisa veroja.

Veronkorotuksen jakautuminen toimialoittain, milj. euroa

	Yhteensä
Teollisuus	**1.8**
Rakennustoiminta	**2.6**
Liikenne	**1.0**
Maa- ja metsätalous	**1.7**
Muut työkoneet	**0.8**
Talokohtainen lämmitys	**4.0**
Kaukolämpösektori	**21.2**
Yhteensä	**33**

Lämmityspolttoaineiden verojen yleisten nimellisten verotasojen kehitys, €/MWh

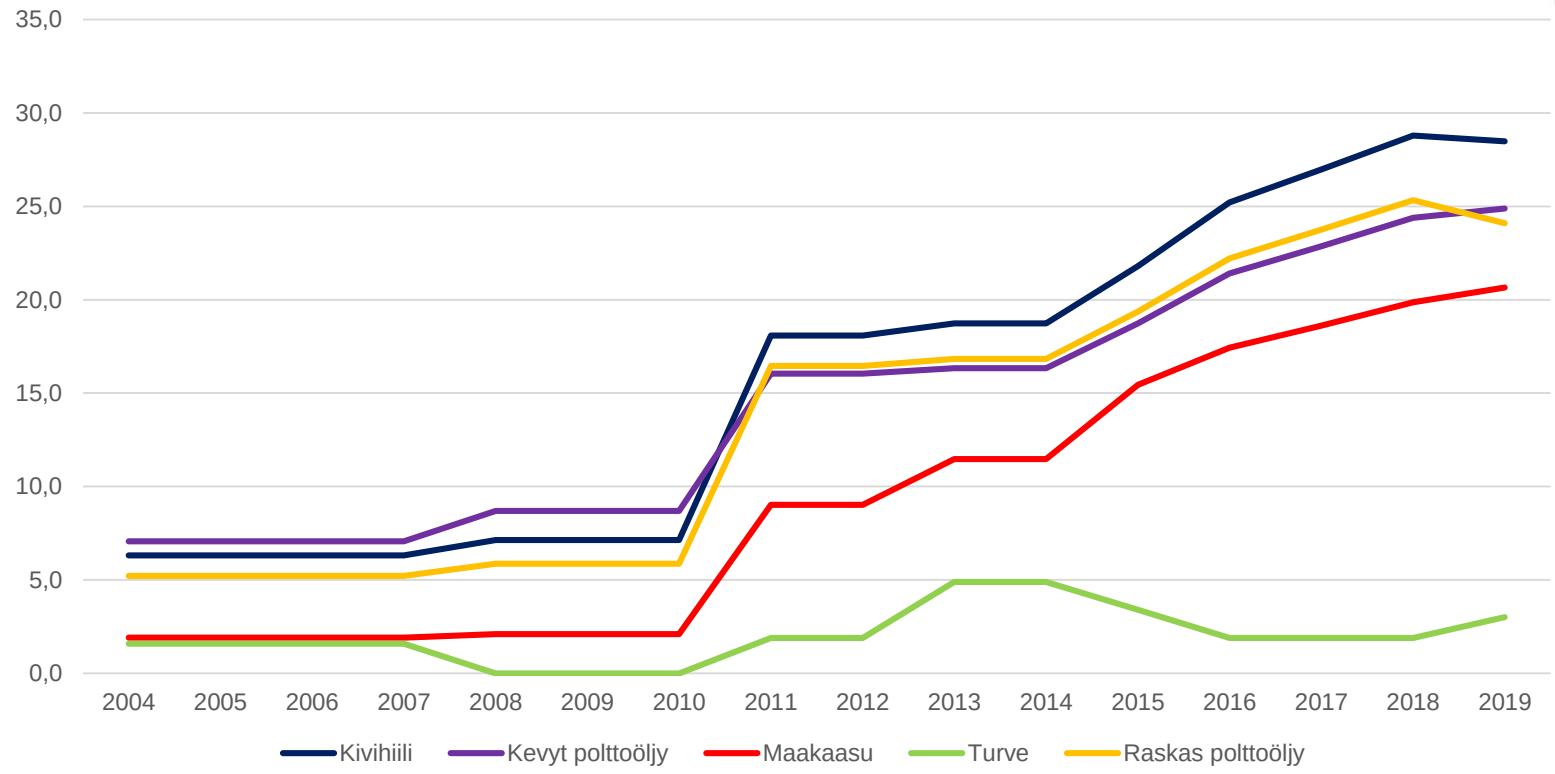

Sähkön varastoinnin energiaveromuutokset

Sähkömarkkinat

- Sääriippuvaisen tuuli- ja aurinkovoiman samoin kuin hajautetun tuotannon osuus sähkön tuotannossa kasvussa
- Sähkön käyttäjistä tulossa myös sähkön tuottajia ja verkon tasehallintaan osallistuvia palveluntarjoajia
- Tarvitaan sähkön tuotannon ja kysynnän muutoksiin reagoivia resursseja, joista yhtenä vaihtoehtona ovat sähkövarastot

Sähkövarasto

- Sähkövaraston tarkoituksena viivästyttää sähkön kulutusta sekunneista vuorokausiin
- Voidaan reagoida sähkön kysynnän ja tarjonnan vaihteluihin ja auttaa tasehallinnassa taikka varastoida edullista/itse tuotettua sähköä
- EU:n tai kansallinen (vero/sähkömarkkina) sääntely ei tunne vielä sähkövaraston käsitettä
- Kemialliset sähkövarastot kuten lyijy- ja litiumioni- ja virtausakut sekä kondensaattorit
    - vauhtipyörä, pumppuvoimala, power to gas ovat verotuksessa sähkön käyttökohteita – eivät sähkövarastoja

Sähkön verotus ja sähkövarasto

- Koska (EU/kansallinen) verolainsäädäntö ei tunnista sähkövarastoa, syntyy tilanteita, joissa sähkö tulee verotetuksi kahteen kertaan vaikka lähtökohtana verottaa sähkö vain kertaalleen
- Näin tapahtuu esimerkiksi siirrettäessä sähkö verkosta akkuun ja sietä takaisin verkkoon myöhemmin luovutettavaksi kulutukseen
- Ehdotuksen lähtökohtana on, että sähkön siirto sähköverkosta tai voimalaitoksesta sähkövarastoon ja takaisin olisi verotonta mahdollisimman laajasti ja helposti
- Tämä toteutettaisiin joko **suoraan lain perusteella** tai hakemalla verohallinnolta **verottoman sähkövaraston** ja verottoman sähkövarastonpitäjän **lupa**.

Sähkön verotus ja sähkövarasto

- Sähkön siirto verottomana sähkövarastoon **suoraan lain perusteella** toteutettaisiin muuttamalla sähköverolaissa olevia sähköverkon ja voimalaitoksen määritelmiä siten, että:
  - Sähköverkkoon kuuluvaksi katsottaisiin myös sähkövarasto, jos se on liitetty suoraan sähköverkkoon niin ettei siitä voida siirtää sähköä kulutukseen
  - Voimalaitoksella toiminnallista kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on sähkön ja lämmön tuottamisen lisäksi varastoida sähköä

Sähkön verotus ja sähkövarasto

- Toimija hakisi **verottoman sähkövaraston** ja varastonpitäjän **luvan** verohallinnolta
  - vastaisi normaalia valmisteverotusmenettelyä
  - asettaisi vakuuden, ilmoittaisi ja maksaisi sähköverot kuukausittain, verovelvollisen sähkövaraston pitäjää koskisi normaalit valtiontukien velvoitteet
- Sähkövarasto määriteltäisiin sähkön lyhytaikaista sähkökemiallista varastointia varten tarvittavien laitteiden, koneistojen ja rakennusten muodostamaksi kokonaisuudeksi
- Verottomalla sähkövarastolla sähkövarastoa, johon Verohallinto on myöntänyt sähkön verottomaan varastointiin
- Verottoman sähkövarastonpitäjällä sitä, jolle Verohallinto on ansiotoiminnassaan myöntänyt luvan harjoittaa sähkön varastointia verottomassa sähkövarastossa

Maatalouden energiaveron korotettu palautus

Maatalouden korotettu energiaveron palautus

- Syksyn budjettiriihessä hallitus päätti tukea kesän 2018 poikkeuksellisesta kuivuudesta kärsiviä maanviljelijöitä muiden tukitoimien lisäksi 20 miljoonan euron korotetulla energiaveron palautuksella
- Toimenpide on luonteeltaan vastaava kuin vuoden 2017 osalta toteutettu korotettu energiaveron palautus.
- Korotettu palautus maksettaisiin vuoden 2018 säännönmukaisen palautuksen yhteydessä – ei ole lisäpalautusta ja normaalia palautusta ja niille erillisiä palautusprosesseja
- Palautukset haetaan toiminnan muodosta riippuen helmikuun tai huhtikuun 2019 loppuun mennessä
- Hakemukset tallennetaan yhteiseen tietokantaan, jonka jälkeen lähetetään täydennyspyynnöt ja suoritetaan valvonta (oikea-aikaisuus, oikeus palautukseen, valtiontukien täyttymisen edellytykset) kesä-elokuussa.

Maatalouden korotettu energiaveron palautus

- Elokuussa on tilitietojen tarkastus, veronkannon kuittaus ja maksatusajo sekä maksu syys lokakuun vaihteessa
- Veronpalautuksen maksatuksen nopeuttaminen selvitettiin VM/MMM/VH yhteistyössä ja lopputuloksena oli, ettei maksatuksen aikaistaminen ole mahdollista vaarantamatta koko energiaveron palautusta